

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-semper-fidelis/nagroda-semper-fidelis-2024/210390,Marta-Axentowicz-Bohosiewicz-wyroznienie.html>
01.03.2026, 17:11

Marta Axentowicz-Bohosiewicz – wyróżnienie

02.12.2024

Pochodzi ze starej ormiańskiej rodziny związanej z kresowym Pokuciem. Wraz z mężem założyła w 2012 r. Fundację Ormiańską (Armenian Foundation), która skupia polskich Ormian, kultywuje ich tradycję i historię nierozzerwalnie związaną z polskimi Kresami Wschodnimi.

Od 2008 r. w ramach projektu „Kuty nad Czeremoszem – mała stolica Ormian” organizuje wyjazdy do miejscowości będących historycznymi ojczyznami społeczności ormiańskiej na Kresach Wschodnich. Podczas wielu edycji projektu jego uczestnicy wykonali prace konserwatorskie i inwentaryzację grobów na cmentarzach w Kutach, Baniłowie, Śniatyniu, a także prowadzili poszukiwania grobów ormiańskich, między innymi w Horodenkach, Milijowie, Kołomyi oraz Czerniowcach. W wyjazdach uczestniczą młodzi potomkowie Ormian polskich, którzy – oprócz prac przy porządkowaniu cmentarzy – biorą udział w wykładach, poznają historię, kulturę i życie swoich kresowych przodków. Staraniem Fundacji powstają także nowe upamiętnienia, takie jak płyta memoratywna poświęcona mieszkańcom Kut pomordowanym przez UPA.

W Oławie – mieście, w którym po 1945 r. osiedliło się wielu polskich Ormian – Marta Axentowicz-Bohosiewicz we współpracy z Biblioteką Publiczną organizuje rokrocznie Dzień Ormiański. W ramach programu tego wydarzenia prezentowana jest bogata historia Ormian, sylwetki zasłużonych członków tej społeczności oraz miejsca, w których żyli i pracowali na Kresach.

Bieżące działania fundacji kierowanej przez laureatkę obejmują także edukację oraz integrację dzieci i młodzieży. Oprócz wspomnianych wyjazdów do miejsc pamięci na Kresach Wschodnich, wydawane są historyczne gry planszowe oraz prowadzona jest Szkółka, gdzie nauczają się języka, historii, kultury i muzyki ormiańskiej, a młodzież ma możliwość rozwijania swoich talentów w Teatryku „Banali”.

